

ECH 208 KOZMETİK ÜRÜNLER

9.Hafta Ders Notları

Saç ve Saçlı deri ürünleri

Saçlı deri

- o iyi gelişmiş pigmentlerin oluşturduğu terminal kıllardan meydana gelen ve kafatasını kaplayan bölgedir.
- o Üstte derinin dış koruyucu tabakası vardır.

Saç

- o Saç **keratin** adında ölü bir yapı olan bir proteinden oluşmaktadır.
- o Saç derinin içerisinde bulunan ve **saç folikülü** adı verilen çok küçük bir kesecik içinde oturur, deriye kökünden bağlıdır.
- o Yağbezi de saç folikülüne bağlıdır. Saçın doğal yapıda nemlendiricisi olan **sebum**'u üretir.

Saç büyüme döngüsü

Saçlar periyodik bir değişim gösterir:

- o Anagen (Aktif dönem)
- o Katagen (Değişim dönemi)
- o Telogen (Epidermis hücreleri hacimce küçülür)

Keratin ve Saçın Kimyası

- o saçın %85'ten fazlasını kaplayan, çözünmeyen, proteinik yapıda bir komplekstir.
- o saç yapısı ve özellikleri açısından büyük önem taşımaktadır.
- o Yapısında çeşitli bağlar içerir:
 - o Hidrojen Bağları (zayıf bağ)
 - o Disülfür Bağları (güçlü bağ)
 - o Tuz Bağları
 - o Peptit Bağları
 - o Van der Waals Kuvvetleri

Saçın Özellikleri

- o Renk
- o Parlaklık
- o Elektrostatik özellikler
- o Gerilebilme ve esneklik
- o Hacim : - Tarama Kolaylığı,
 - Şeklin Korunması,
 - Uçuşma ,
 - Saç Kütlesi

RENK

- o Saç rengi korteksteki pigment dağılımına bağlıdır.
- o Pigmentler, melanin granülleri şeklinde dağılmışlardır:
 - Eumelanin** (kahve-siyah renk)
 - Pheomelanin** (sarı-kırmızı renk)

Saç Kılınının Fiziksel Özellikleri

- o Esneklik
- o Statik Elektrik
- o Nem Oranı
- o Porozite (Gözeneklilik)
- o Yapı

Saçın Dokusu

- o Kalın telli saç
- o İnce telli saç
- o Normal telli saç

Saçın Cinsi

- o Yağlı (Sebore)
- o Kuru (Hassas)
- o Kepekli

Saça uygulanan ürünler

Tablo 1. Saç kozmetikleri
Şampuanlar
Saç kremleri
Saç şekillendirici ürünler: Saç spreyleri Saç jöleleri Saç vaksları Saç köpükleri
Pomadlar ve biryantın
Parlatıcı Spreyler
Saç koruyucu ürünler
Kamuflaj ürünleri
Saça şekil ve renk vermek için yapılan uygulamalar: Saç boyaları Düzleştirici Gevşetme Perma Röfle

Şampuanlar

Amaç: Saça ve saçlı deriye zarar vermeden kirlerin uzaklaştırılmasıdır

Kir;

- Sebum,
- Ter bileşikleri,
- Stratum corneum artıkları,
- Şekil verici preparatların kalıntıları ve
- Çevresel kirlilikler

- o **Şampuanların diğer işlevleri,**
 - **saça yumuşaklık, parlaklık kazandırmak**
 - **kolay taramak**
 - **kolay şekle girmesi, saçı beslemek**
 - **dökülmeyi önlemek**
 - **saç ve saçlı deri hastalıklarını tedavi etmek**

Şampuanlarda hangi yardımcı madde grupları bulunur?

- o temizleyici maddeler
 - o köpük yapıcı maddeler
 - o pH ve viskozite ayarlayıcılar
 - o U.V. filtre ediciler,
 - o saçı kolay şekillendiren maddeler
 - o parlaklık veren maddeler
 - o koruyucu maddeler
 - o uzaklaştırıcı maddeler
- } yüzey aktif maddeler

Yüzey aktif maddeler (y.a.m.)

- o Kirin deriye tutunmasını azaltırlar.
- o Bu amaçla deri ve kir arasındaki yüzey gerilimini azaltırlar.
 - anyonik y.a.m.
 - non-iyonik y.a.m.
 - amfoterik y.a.m.
 - katyonik y.a.m.

Özel amaçlı şampuanlarda ise bu temel maddelere ek olarak

- o Vitaminler,
- o Proteinler
- o Aloe vera

gibi başka maddelerde bulunmaktadır.

- o Örneğin; bir vitamin olan **provitamin B5**, şampuan formülasyonuna ilave edildiğinde saç üzerinde ince bir film tabakası oluşturur ve saça % 10 kadar hacim kazandırır. Saçlar yıkandıktan sonra daha yumuşak olur, daha kolay taranır ve daha kolay şekle girer.

İyi bir şampuanın taşınması gereken özellikler

- o Su ile saçtan kir ve yağı uzaklaştırarak, temizlemeli ve saçı ıslatmalıdır.
- o Süspansiyon haline getirdiği kirlerin, tekrar saça yapışmasına engel olmalıdır.
- o Saçlı deriye ve göze iritasyon etkisi olmamalı ve saça zarar vermemelidir
- o Saçtan yağı, istenenden fazla almamalı ve saçı kurutmamalıdır.
- o Saça fazla elektrik yüklememelidir.
- o Fiziksel yönden stabil olmalıdır.

Kullanım amaçlarına göre şampuanlar:

- o Temel temizleyici,
- o Tıbbi,
- o Bebek ve
- o Profesyonel olmak üzere 4 grupta toplanabilirler.

Temel temizleyici şampuanlar:

Her tipteki saç için ayrı olacak şekilde formüle edilirler.

- o Normal,
- o kuru,
- o yağlı,
- o hasarlı ve boyalı saçlara uygun olmak üzere farklı formüllerde bulunurlar.

Bebek Şampuanları:

Bu şampuanların temizleyici özellikleri ve deterjan miktarları azdır.

Bu konu bebek ürünleri kısmında daha ayrıntılı yer almaktadır (Bkz. Bebek ürünleri).

Tıbbi Şampuanlar:

Bazı klinik olmayan saç sorunlarının çözümüne yardımcı olmak için hazırlanan şampuanlardır. Kullanım amaçlarına yönelik olarak;

- o kepek oluşumunu önlemeye yardımcı şampuanlar
- o Yağlanmaya karşı şampuanlar
- o bazı deri enfeksiyonlara karşı şampuanlar bu grupta yer alır.

Profesyonel şampuanlar:

Kuaförlerde saç boyama ve perma gibi işlemler öncesi ve sonrasında kullanılan anyonik veya katyonik yüzey aktif madde içeren şampuanlardır.

Boyalı saçlar için kullanılan şampuanlarda ayrıca U.V. Işınlarına koruyucu maddeler bulunur. Bu maddeler saçı ve saç rengini korurlar. Boyalı saçın daha uzun süre rengi açılmadan kullanılmasını sağlarlar.